

Otec

„Až zas budeš někoho převážet,“ řekl mu potom Plaváček, „dej mu do ruky veslo a vyskoč na břeh, a ten bude místo tebe převozníkem.“

K. J. Erben, *Tři zlaté vlasy děda Vševěda*

Johan vzdychl a zamířil do svého apartmá. Chtěl být sám a přemýšlet nad vším, o čem právě s Marou mluvili. Vždycky byla spolehlivá kamarádka a teď kvůli němu, mizerovi, riskuje jako blázen. Vlila mu do žil novou naději. Nemusí být z celé té zločinecké bandy tak předposraný. Potřebují ho, takže mu neublíží, pokud je k tomu vysloveně nepřinutí. Nemá sice moc velké manévrovací možnosti, ale přece jen nějaké má. Musí pouze před nepřáteli s naprostou důsledností skrýt věci, na kterých mu opravdu záleží. Vrzly dveře, rychle se otočil.

„Táta, Johane.“

Nečekaný, nežádaný. I Jidáš byl lepším otcem, než jsi ty, pomyslel si. „Co potřebuješ?“ zeptal se bezbarvě.

„Promluvit si s tebou,“ jeho hlas byl těžký jako po proflámované noci. Ale nic takového za sebou neměl, jen zde pár dnů odpočíval. Žádná zábava tu nehrozila, dům od Longinova příjezdu připomínal cosi mezi výchovným ústavem a kasárnami.

„Jsem dost unavený. Je to nějak důležité?“ reagoval neochotně.

Otec se odmlčel. „Ano, je.“

„Tak co máš na srdci?“ Ne, že by mě to zajímalo, dodal v duchu.

„Projdem se, venku je o něco zdravěji,“ vyzval jej táta.

Jo, to je, připustil. Bez kamer, bez odposlechu a záhadných jedů, které člověka zbaví zraku nebo duše. Sešel s ním tedy znovu ze schodů.

„Johan už dnes venku byl,“ slyšel Karolinu.

„Mám se tě snad dovolit, jestli můžu s vlastním synem vyjít před dům?“ zeptal se otec nečekaně ostře. „Nehleď k tomu, že je dospělý. Je slepý, ale není nesvéprávný.“

Ať to bylo jakkoli, v tu chvíli k němu ucítil záchvěv vděčnosti. Vyšli spolu před dům a pustili se zasněženou pěšinou hlouběji do zahrady.

„Jak to zvládáš, Johane?“ zeptal se věčně.

„Nějak jo,“ opáčil.

Ušli kus cesty, když si otec těžce povzdychl. „Bože, kam až jsme to přivedli.“

Neměl další důvod držet své emoce na uzdě ani ho šetřit. „My, táto?“ vybuchl. „Nevím o žádném my. Za všechno, co se tady děje, můžeš jenom ty sám. Tys naše věci přivedl přesně tam, kde dnes jsou.“

Chvíli bylo ticho, než se dočkal odpovědi. „Jo, přiznávám, přivedl. Dostal jsem od nich na vybranou, buďto ty, anebo místo tebe půjdu já sám. Asi bych nad vším přemýšlel trochu jinak, ale přišli za mnou zrovna v době, kdy jsem na tebe měl takový vztek, že bych tě snad zabil vlastníma rukama. Rozhodl jsem se příliš rychle a v hněvu.“

Johan celou dobu věděl, otec ho těm darebákům vydal. Ale *slyšet to* bylo jako dostat silnou ránu do nechráněného břicha. Jen zalpal po dechu. „A co jsem ti udělal, žes mi tohle provedl, táto? Neumím si totiž představit nic, co by přinutilo mě, abych předhodil svého jediného syna takovým zločincům. A když už se to stalo, kdybys mě aspoň varoval, abych měl nějakou šanci zdrhnout.“

„Zbytečně by ses nervoval a stejně by tě brzo chytili. Nemáš ani tušení, co jsou tohle za lidi, chlapče. Jsme proti nim bez nejmenší šance,“ procedil otec a pak v jeho hlase zaznělo rozhořčení. „A proč jsem to udělal právě tak? Ten nechutný, skandální poměr v mém vlastním domě, společný život, který jste tady s Karolinou dlouhé roky veřejně vedli, za žádný důvod nepovažuješ? Je ti to snad málo? Zostudil jsi mě tak, jak jenom syn může svého otce zostudit. O to hůř, že jsem se v tobě celý život viděl. Byl jsem na tebe pyšný jako páv, ve všem jsem ti přál. A tys mi jako výraz své vděčnosti a úcty provedl tohle. Jako bys mi plivl přímo do tváře.“

Otočil se na otce černými skly brýlí, rozhodnutý k ostré obraně. „Neříkám, že jsem úplně bez viny, ale Karolina je tvá třetí žena. Moje matka je po smrti a raději se ani nechci pít, jak to s ní tehdy vlastně bylo. Juliina máma tě nechce, pokud vím, ani vidět. Teď máš tuhle plus bezpočet dalších, jako jsi měl ostatně vždycky, tak mi tady moc nehraj na city. Obraz vzorného patriarchy ti zrovna nepasuje. Kdybys chtěl, zjednal sis už dávno pořádek v domě sám. Ne, táto, tobě to v podstatě vyhovovalo a já tě svým způsobem chápu. Přebývat pod jednou střechou s Karolinou je asi stejně příjemné a bezpečné, jako nastěhovat si k sobě kobru. Takže jsi měl tak zvaný objektivní důvod držet se dál, a ještě být za zhrzeného, šlechtného chudáka. Předhodil jsi mě hned dvakrát, poprvé té kudlance a podruhé těmhle bestím.“

V otcově hlase zaslechl zoufalý odpor. Nechtěl si připustit celou váhu svého hrůzného činu a hledal aspoň relativní omluvu, kde se dalo. „Ne, co se týče Karoliny, nebylo v tom nic takového. Neměl jsem ani tušení, co se tady ve skutečnosti děje, až donedávna jsem jí věřil. Zuřil jsem a žárlil na své vlastní dítě jako blázen. Popravdě, přes to všechno, co se stalo, mi ještě ani dnes není úplně lhostejná. Obviňoval jsem z toho jenom tebe.“

„A co tě přimělo změnit názor?“ zeptal se Johan ironicky.

Zaváhal, než odpověděl: „Stalo se to zhruba před rokem. Přijel jsem neohlášeně, odpadla mi nějaká pracovní povinnost a já získal pár dnů, abych si zajel domů. Karolina neměla o mé přítomnosti tušení, chtěl jsem ji překvapit. Místo toho překvapila ona mne. Byl jsem svědkem čehosi, co zcela jistě nebylo určeno mému zraku. Víš, že jsem poměrně otrlý, ale počínání mé choti a jejích kamarádů mě vyděsilo málem k infarktu. Zdrhl jsem odtud, jako by mi hořelo za patami, a dodnes nevím, jestli se o mé tehdejší návštěvě dozvěděla nebo ne. Nedokážu a nechci o tom mluvit, ale od té chvíle jsem si vysvětloval jinak spousty věcí, které se v naší rodině a okolí udály od okamžiku, kdy mi Karolina

vstoupila do života. Až mě obcházela hrůza a jen jsem doufal, že do toho nejsi taky namočený. Snažím se zachránit, co se ještě dá, jenomže v tvém případě už je bohužel příliš pozdě.“

Johan výsměšně přikývl: „Jo, správně. Už je pozdě. Škoda se už stala a nedá se zvrátit. Jestli jsi mě chtěl potrestat, tak se ti to stoprocentně povedlo. Kéž bys mě tehdy radši ve vzteku zabil, bylo by to lepší než žít, jak mě donutili. Ale jestli tě můžu uklidnit, s Karolinou už nadále nic nemám. Ani nechci, leda by mě zdrogovala. Což mezi námi tehdy zřejmě udělala. Nasypala mi cosi do pití a já myslel, že je to jenom taková sranda. Jo, houby sranda.“

Jeho slova na otce dopadla jako kladivo. Trvalo dlouho, než opět promluvil: „Netušil jsem, co se stane, nikdo ani nenaznačil, že bys mohl přijít o zrak. Je mi to strašně líto, zbytečně, pozdě líto. Kdybych to mohl vzít na sebe, vezmu, protože můj život už stejně nestojí ani za zlámanou grešli. Nemusíš mi věřit, ale bylo by pro mě svým způsobem úlevou, vyměnit si to s tebou.“

Johan neříkal nic, jen se lehce pousmál, čímž výstižně vyjádřil, co si o téhle řeči myslí.

„Kéž bych pro tebe mohl aspoň něco udělat, jenže mám svázané ruce,“ pokračoval otec. „Nejsem už v tomhle zatraceném baráku pánem, kromě tebe už tady není nic, proč bych v něm měl zůstat. Přiznávám, je nad mé síly být bezmocným svědkem toho, co tady s tebou provádějí. Nemůžu to snést, doslova se tím dusím. Pozítří odtud vypadnu.“

„Tak aby ses toho ve zdraví dožil, táto,“ neodpustil si sarkasmus.

„To se dožiju, jenom buď klidný,“ zasmál se suše. „Nejsem zase tak pitomý, jak by si kdekdo rád myslel. Hned, jakmile jsem získal odůvodněné pochybnosti o povaze mé, ehm, v pořadí třetí choti, převedl jsem veškerý svůj majetek na tvou sestru Julii a dobře jsem ten manévr pojistil. V případě jakékoli nehody, jež by se mi snad mohla přihodit, odtud Karolina půjde jako žebračka. Ručím ti za to, že Julka si poradí. Je chytrá a prozíravá. Jediná členka naší rodiny, které Karolina nikdy nenaházela písek do očí.“

Tohle se Johanovi líbilo, první věc, kterou ho opravdu potěšil. „Nemyslel jsem, že ti to ještě někdy řeknu, ale bravo.“

Otec jej vzal spontánně kolem ramen. „A co ty? Chtěl bych pro tebe něco udělat, třeba jen symbolického.“

Jeho syn zavrtěl hlavou: „Já jsem v pekle, odepiš mě do ztrát. Pro mě už je se vším pozdě.“

„Co ta tvoje holka?“ zeptal se starý Hajduk po chvíli podezřele nepevným hlasem.

Johan se vzpamatoval rychlostí blesku. Že by znamení? „Moje holka, no jo. Rád bych s ní občas trochu pobyl, rozumíš. Slepota, k tomu ta soda, co tady denně dostávám, a navrch ještě celibát, to je na jednoho opravdu příliš. Chci být zase pro změnu bez kamer, bez drahé macechy, která má naráz pocit, že jako dobrá katolička musí bdít, abych si někde náhodou tajně nevrzнул. A bez toho odporného, zvrhlého černoprdelníka, co je s ní čím dál víc jedna ruka. Takže ano, tati. Mohl bys prosím zařídit, abych si jako normální dospělý mužský mohl zajet za děvčetem?“

„Bez problémů, spolehni se,“ slíbil otec. „Ve čtvrtek dopoledne. Odložím o něco svůj start z těchtole chmurných míst. Dej té svojí blondýnce vědět. Mimochodem, máš skvělý vkus, taková kočka se hned tak nevidí.“

Johan přikývl potěšen více, než čekal. Svojně spolu kráčeli zpět k domu a nespěchali. Někdy přijde pomoc z úplně nečekané strany, přemítal, ještě když se toho dne ukládal na lože, obsluhován důsledně mlčenlivým, uraženým Jakubem.